
OBSAH

PŘEDMLUVA	9
Adriana Wiegerová	

ÚVOD	11
Jana Majerčíková	

1/ SOUČASNÉ DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU – DĚTI GENERACE ALFA	
KONTEXTY JEJICH ŽIVOTNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PERSPEKTIV	15
Jana Majerčíková, Hana Navrátilová	

Úvod	15
1.1 Dítě a dětství v reflexi postmoderní společnosti	15
1.2 Pojem generace	19
1.3 Koncept kulturních generací	21
1.4 Kritika konceptu kulturních generací a otazníky nad existencí generace Alfa	25
1.5 Děti generace Alfa	28
1.6 Prognózy o životních perspektivách generace Alfa	31
1.7 Proměny rozvoje gramotnosti pro generaci Alfa	33
1.8 Digitální gramotnost v komparaci evropských vzdělávacích kurikul	38
1.9 Perspektivy školního vzdělávání generace Alfa	41
Závěr kapitoly 1	45

2/ POZNÁVÁNÍ DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	47
Peter Gavora	
Úvod	47
2.1 Mozek dítěte a poznávání	47
2.2 Zvídavost dítěte pro poznávání	50
2.3 „Teorie“ dítěte o světě	51
2.4 Metakognitivní procesy	54
2.5 Poznávání znaků a vstup do psané kultury	55
2.6 Sociální prostředí a poznávání	56
2.7 Sebepoznání	58
2.8 Emocionální stránka poznávání	59
Závěr kapitoly 2	60
3/ BÁDÁNÍ JAKO CESTA K OBJEVOVÁNÍ A POZNÁVÁNÍ DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU (KONCEPČNÍ VÝCHODISKA BADATELSKY ORIENTOVANÉHO VZDĚLÁVÁNÍ)	63
Adriana Wiegerová	
Úvod	63
3.1 Bádaní, vědecké dovednosti, vědecké aktivity	63
3.2 Dítě předškolního věku a bádání	67
3.3 Retrospektivní mezníky směřující k inovacím ve vzdělávání	69
3.4 Jak aplikovat vědecké bádání ve školách aneb cesty k badatelsky orientovanému vzdělávání	70
3.5 Badatelsky orientované vzdělávání s využitím potenciálu „záhad“	72
3.6 Hlasy proti aplikaci badatelsky orientovaného vzdělávání	73
3.7 Naplnění koncepce badatelsky orientovaného vzdělávání učitelem a dítětem	74
Závěr kapitoly 3	79

4/ PŘESVĚDČENÍ UČITELŮ O BADATELSKÝCH AKTIVITÁCH	
PRO DĚTI V MATEŘSKÉ ŠKOLE	81
Peter Gavora, Adriana Wiegerová	
Úvod	81
4.1 Koncept přesvědčení učitele a metody jeho výzkumu	81
4.2 Vlastní výzkum zaměřený na učitele mateřských škol	83
4.3 Výzkumný vzorek	83
4.4 Výzkumný nástroj a statistické metody	85
4.5 Výsledky výzkumu	87
4.5.1 Přesvědčení učitelů podle jednotlivých položek dotazníku	89
4.5.2 Výsledky podle podskupin učitelů	91
4.7 Diskuse	93
Závěr kapitoly 4	95
5/ BADATELSKY ORIENTOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ V MATEŘSKÝCH	
ŠKOLÁCH	97
Jana Majerčíková	
Úvod	97
5.1 Předškolní vzdělávání v mateřských školách	97
5.2 Teoretický rámec badatelsky orientovaného vzdělávání	100
5.3 Edukační prostředí pro badatelsky orientované vzdělávání	104
5.4 Možnosti aplikace badatelsky orientovaného vzdělávání v mateřských školách	109
Závěr kapitoly 5	113
ZÁVĚR	115
RESUMÉ	117
SUMMARY	119
LITERATURA	121
REJSTŘÍK	133